

АНОТАЦІЯ

Процук Е. П. Публічне управління у сфері фізичної культури і спорту: європейська модель та її впровадження в Україні. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 – Публічне управління та адміністрування. – Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Івано-Франківськ, 2023.

У дисертаційному дослідженні проведено обґрунтування науково-теоретичних підходів до визначення поняття публічного управління у сфері фізичної культури та спорту шляхом проведення ретроспективного аналізу та групування підходів до визначення системи публічного управління як в цілому, так і з урахуванням специфіки та пріоритетів розвитку фізичної культури і спорту як важливої соціально-гуманітарної сфери. Актуальність дисертаційного дослідження підтверджена доведенням гіпотези про те, що основні захворювання, які переважають у структурі смертності викликані низькою фізичною активністю, високим рівнем стресовості та відсутності у людей звички до здорового стилю життя.

Отже, питання забезпечення розвитку фізичної культури та спорту мають пріоритетне державне значення. Шляхом аналізу методичних підходів до формування механізмів публічного управління, розробки провідного досвіду Європейського Союзу та національних систем управління окремих країн ЄС, що мають найрезультативніші управлінські системи, було визначено окремі засади та специфіку їх реалізації у сфері фізичної культури та масового спорту. У дослідженні визначено системність публічного управління у сфері фізичної культури та спорту, що включає можливості, правила, норми та стандарти розвитку суспільних процесів, систему управління персоналом на рівні державної влади, що функціонує як цілісний апарат, фінансується шляхом акумулювання коштів у державному бюджеті.

Визначено окремі підходи до реалізації системи публічного управління шляхом впровадження функцій виконавчої влади через функції регулювання та

координації суспільних процесів, дотримання чинного законодавства у сфері надання публічних послуг, а також шляхом виділення ролі органів місцевого самоврядування, територіальних громад, громадського сектору, міжнародного партнерства та бізнесу у напрямі розвитку фізичної культури та спорту в Україні.

Аналіз європейського досвіду публічного управління фізичною культурою та спортом дозволив визначити функціональні напрями розвитку, зокрема, оздоровчо-рекреаційну, освітню функції, позиціонування країни, створення національного бренду та розвиток туристично-рекреаційного сектору через формування сприятливих умов для розвитку фізичної культури та спорту. Мультифункціональність сфери фізичної культури та спорту визначили доцільність пошуку системних підходів до забезпечення ефективної системи публічного управління.

Аналіз нормативно-правового забезпечення дозволив визначити серед пріоритетів розвитку імплементацію у європейський правовий простір, налагодження ефективної взаємодії у системі публічного управління, приватного сектору та громадськості щодо забезпечення процесів розвитку фізичної культури та спорту, впровадження інноваційних технологій. Аналіз європейського досвіду публічного управління фізичною культурою та спортом дозволив визначити елементи Європейської моделі публічного управління фізичною культурою та спортом на загальноєвропейському та національному рівнях.

Зокрема, проаналізовано національні моделі публічного управління, серед яких Британська, Німецька, Французька та Скандинавська. Врахувавши їх особливості, переваги та недоліки, можливості до імплементації у національну систему публічного управління було визначено за доцільне використати окремі елементи французької моделі публічного управління. У дисертаційному дослідженні автором продовжується розробка та пошук шляхів імплементації Європейської моделі публічного управління фізичною культурою та спортом, основним пріоритетом якої є формування людиноцентричного підходу у системі публічного управління.

Автором розроблено концептуальні підходи розвитку масового спорту як публічної послуги з урахуванням можливостей розвитку та вважається за доцільним визначити пріоритетність соціальної складової розвитку масового спорту у форматі вільного доступу для всіх категорій населення до фізичної культури. Шляхом проведення соціологічного опитування серед тренерів, спортивних менеджерів, спортивних чиновників, представників бізнесу та людей, що займаються масовим спортом, було сформульовано пріоритетні запити до публічного управління фізичною культурою та спортом.

Встановлено необхідність удосконалення реалізації комплексу механізмів публічного управління процесами розвитку фізичної культури та спорту. У результаті сформованих запитів та шляхом аналізу Європейської моделі публічного управління фізичною культурою та спортом було запропоновано імплементацію Європейської моделі публічного управління у сфері фізичної культури та спорту на основі аналізу інституціональних систем та комплекс механізмів інтегрованої моделі публічного управління фізичною культурою і спортом в Україні.

Актуалізовано роль органів публічної влади у процесах розвитку фізичної культури та спорту серед населення, особливо в умовах децентралізації влади. Сформовано алгоритм імплементації Європейської моделі публічного управління фізичною культурою та спортом в Україні, що полягає у формуванні та ефективній реалізації на сучасному етапі комплексу механізмів публічного управління через інститут державного агентства розвитку фізичної культури та спорту.

Ключові слова: фізична культура, спорт, світовий досвід, європейський досвід, європейська інтеграція, публічне управління, функції, механізми публічного управління, інституції, державна політика, фізичне виховання, розвиток, спортивно-орієнтовані технології, європейська модель публічного управління, сфера фізичної культури і спорту, європейська система публічного управління у сфері фізичної культури та спорту.

SUMMARY

Proshchuk E.P. Public management in the field of physical culture and sports: the European model and its implementation in Ukraine. – Qualifying scientific work on manuscript rights.

Dissertation for obtaining the scientific degree of Doctor of Philosophy in specialty 281 – Public management and administration. – Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk, 2023.

In the dissertation, the substantiation of scientific and theoretical approaches to the definition of the concept of public management in the field of physical culture and sports was carried out by conducting a retrospective analysis and grouping approaches to the definition of the system of public management both in general and taking into account the specifics and priorities of the development of physical culture and sports as an important social and humanitarian sphere. The relevance of the dissertation research is confirmed by proving the hypothesis that the main diseases that prevail in the structure of mortality are caused by low physical activity, a high level of stress and lack of people's habit of a healthy lifestyle. Therefore, the issues of ensuring the development of physical culture and sports are of priority state importance.

Through the analysis of methodological approaches to the formation of public management mechanisms, the development of the leading experience of the European Union and the national management systems of individual EU countries, which have the most effective management systems, certain principles and the specifics of their implementation in the field of physical culture and mass sports were determined. The study determined the system of public management in the field of physical culture and sports, which includes opportunities, rules, norms and standards for the development of social processes, the system of personnel management at the level of state authority, which functions as a complete apparatus, financed by accumulating funds in the state budget.

Separate approaches to the implementation of the public administration system were determined by implementing the functions of the executive power through the functions of regulation and coordination of social processes, compliance with the current legislation in the field of public services, as well as by highlighting the role of local self-government bodies, territorial communities, the public sector, international

partnership and business in directions for the development of physical culture and sports in Ukraine.

The analysis of the European experience of public management of physical culture and sports made it possible to determine the functional directions of development, in particular, health and recreational, educational functions, positioning of the country, creation of a national brand and development of the tourism and recreation sector through the formation of favorable conditions for the development of physical culture and sports. The multifunctionality of the field of physical culture and sports determined the feasibility of searching for systemic approaches to ensuring an effective system of public administration.

The analysis of regulatory and legal support made it possible to determine among the priorities of development the implementation in the European legal space, the establishment of effective interaction in the system of public administration, the private sector and the public in order to ensure the processes of development of physical culture and sports, the introduction of innovative technologies. The analysis of the European experience of public management of physical culture and sports made it possible to determine the elements of the European model of public management of physical culture and sports at the pan-European and national levels.

In particular, national models of public administration were analyzed, including British, German, French, and Scandinavian. Taking into account their features, advantages and disadvantages, possibilities of implementation into the national system of public administration, it was determined that it is appropriate to use certain elements of the French model of public administration. In the dissertation, the author continues to develop and search for ways to implement the European model of public management of physical culture and sports, the main priority of which is the formation of a human-centered approach in the system of public management.

The author has developed conceptual approaches to the development of mass sports as a public service, taking into account development opportunities, and it is considered appropriate to prioritize the social component of the development of mass sports in the format of free access for all categories of the population to physical culture. By conducting a sociological survey among coaches, sports managers, sports

officials, business representatives and people involved in mass sports, priority requests for public management of physical culture and sports were formulated.

The need to improve the implementation of the complex of public management mechanisms for the development of physical culture and sports has been established. As a result of the generated requests and through the analysis of the European model of public management of physical culture and sports, the implementation of the European model of public management in the field of physical culture and sports was proposed based on the analysis of institutional systems and a set of mechanisms of the integrated model of public management of physical culture and sports in Ukraine.

The role of public authorities in the processes of development of physical culture and sports among the population, especially in conditions of decentralization, has been updated. The implementation algorithm of the European model of public management of physical culture and sports in Ukraine has been formed, which consists in the formation and effective implementation at the current stage of a complex of public management mechanisms through the institute of the state agency for the development of physical culture and sports.

Key words: physical culture, sport, world experience, European experience, European integration, public administration, functions, mechanisms of public administration, institutions, state policy, physical education, development, sports-oriented technologies, European model of public administration, sphere of physical culture and sports, European system of public management in the field of physical culture and sports.